

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Mirosław Wróblewski**

Warszawa, 21-07-2025

DPNT.401.278.2025.WL.MW

**Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu RP
Kancelaria Sejmu RP**

elektroniczna skrzynka podawcza
/KSRP/SkrytkaESP

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 15 lipca 2025 r., znak: SPS-III.020.203.8.2025, działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679¹ oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych², uprzejmie informuję, że do przedstawionego **poselskiego projektu ustawy o Rzeczniku Praw Rolników**, (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Mirosław Maliszewski), Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych jako organ nadzorczy **zgłasza następujące uwagi**.

Na wstępie zauważyć należy, że projekt ustawy statuuje nowy organ publiczny – Rzecznika Praw Rolników i określa rolę, organizację i jego zadania, jak również sposoby przetwarzania danych osobowych przez ten organ.

Zgodnie z **art. 11 ust. 1** projektu ustawy: „Rzecznik może przetwarzać wszelkie informacje niezbędne do realizacji swoich ustawowych zadań, w tym dane osobowe, z wyłączeniem danych osobowych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych, a także danych genetycznych, danych biometrycznych, dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej danej osoby”. **Ust. 2 ww.**

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.), dalej: „rozporządzenie 2016/679”

² Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

przepisu dopuszcza przetwarzanie przez Rzecznika Rolników danych dotyczących wyroków skazujących i czynów zabronionych chronionych na podstawie art. 10 rozporządzenia 2016/679, „(...) wyłącznie w celu ochrony słuszných interesów rolników przy realizacji swoich ustawowych zadań”. Oznacza to, że przetwarzanie danych osobowych związanych z wykonywaniem zadań przez Rzecznika Praw Rolników musi być zgodne z zasadami ochrony danych osobowych wynikającymi z art. 5 rozporządzenia 2016/679³.

Z uzasadnienia do projektu ustawy nie wynika, aby projektodawca wykonał test prywatności, analizę i ocenę pod kątem ryzyk towarzyszących proponowanemu przetwarzaniu danych osobowych. Przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych wprowadzane w projektowanej ustawie determinują zatem zasadność przeprowadzania testu prywatności – projektowania ochrony danych osobowych w procesie tworzenia prawa⁴, w tym przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych⁵. Przeprowadzenie takiej analizy powinno prowadzić do wykazania niezbędności przetwarzania określonych w ustawie danych osobowych. Wnikliwej analizy wymaga pozyskiwanie przez Rzecznika Praw Rolników danych osobowych osób fizycznych dla projektowanych uprawnień, a także wykorzystywanie danych osobowych w związku z zadaniami dotyczącymi uczestnictwa w postępowaniach administracyjnych i sądowych. Przeprowadzony test

³ Zgodnie z art. 5 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych: „1. Dane osobowe muszą być: a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą („zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość”); b) zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami („ograniczenie celu”); c) adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane („minimalizacja danych”); d) prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane; należy podjąć wszelkie rozsądne działania, aby dane osobowe, które są nieprawidłowe w świetle celów ich przetwarzania, zostały niezwłocznie usunięte lub sprostowane („prawidłowość”); e) przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą („ograniczenie przechowywania”); f) przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych („integralność i poufność”). 2. Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie („rozliczalność”).”

⁴ Art. 25 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 stanowi: „Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze wynikające z przetwarzania, administrator - zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania - wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą”.

⁵ Uzasadnionym jest dokonanie oceny skutków dla ochrony danych – zgodnie z art. 35 ust. 10 rozporządzenia 2016/679 – już w ramach oceny skutków regulacji w związku z przyjmowaniem określonej podstawy prawnej przetwarzania danych, co przy dokonaniu prawidłowej oceny i wypracowaniu przepisów szczególnych uwzględniających stosowanie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych może zastąpić dokonywanie takiej oceny przez podmioty stosujące / wykonujące następnie tak ustalone przepisy.

prywatności ułatwiłby projektodawcy dokonanie analizy ryzyk dla przetwarzanych danych osobowych, jak również zweryfikowanie niezbędności wprowadzenia określonych rozwiązań tak, aby stworzyć regulacje zgodne z przepisami rozporządzenia 2016/679 i zagwarantować w przepisach odpowiednie zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane mają być przetwarzane dla realizacji obowiązków wynikających z projektowanych przepisów. Przeprowadzenie takiego testu pozwoliłoby przykładowo na ustalenie jakie działania ma podjąć Rzecznik Praw Rolników w sytuacji, gdy pozyskuje np. dane o stanie zdrowia z inicjatywy rolnika (utrwalone w przesłanej przez niego korespondencji) i określić relacje wyżej zaproponowanego przepisu do innych przepisów prawa, np. przepisów o archiwizacji.

W projektowanej ustawie nie opisano także kwestii związanej z zabezpieczeniami zapobiegającymi nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu danych osobowych – projektodawca powinien określić szczegółowe kryteria służące bezpieczeństwu danych osobowych odpowiednio do *ratio legis* regulacji. Takim rozwiązaniem, które na gruncie zasady integralności i poufności (5 ust. 1 lit. f rozporządzenia 2016/679) rekomenduje organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych, jest rozbudowanie projektowanej ustawy o przepisy zapewniające odpowiednie bezpieczeństwo przetwarzanych danych w ramach realizacji zadań Rzecznika Praw Rolników wynikających z art. 6 i 7, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem.

W **art. 10** projektu ustawy w brzmieniu: „1. Organy, organizacje lub instytucje publiczne, o których mowa w art. 9 ust. 1, do których zwróci się Rzecznik, są obowiązane z nim współdziałać i udzielać mu pomocy. 2. Organy, organizacje lub instytucje publiczne, o których mowa w art. 9 ust. 1, są obowiązane w szczególności: 1) zapewnić dostęp do akt i dokumentów spraw zakończonych; 2) udzielać żądanych przez Rzecznika informacji i wyjaśnień; 3) udzielać wyjaśnień dotyczących podstawy faktycznej i prawnej swoich rozstrzygnięć. 3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do informacji niejawnych w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 632 i 1222). 4. Przepisów ust. 2 pkt 1 i 2 nie stosuje się do postępowań prowadzonych przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. 5. Rzecznik jest obowiązany do ochrony oraz nieudostępniania podmiotom nieuprawnionym informacji i danych, uzyskanych zgodnie z ust. 1 i 2, jeżeli stanowią one tajemnice prawnie chronione” projektodawca, po pierwsze, nie wskazał enumeratywnie przedmiotowych organów (**art. 9 ust. 1** projektu ustawy wskazuje jedynie na „właściwe organy”), po drugie wyłączył jedynie dwa organy z odmowy dostępu do akt i informacji (ust. 4). Projektodawca nie uzasadnił niniejszego rozwiązania, m.in. nie wyjaśnił dlaczego przepisów ust. 2 pkt 1 i 2 nie stosuje się akurat do postępowań prowadzonych przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Wątpliwości budzi brak wyłączenia także niezależnego krajowego organu właściwego ds. ochrony danych osobowych – Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych w przedmiotowym przepisie, bowiem chodzi tutaj o dostęp bądź odmowę dostępu do danych, w tym danych o charakterze osobowym, włączając w dane o charakterze sensytywnym, otoczonych szczególną ochroną prawną

na podstawie art. 9 rozporządzenia 2016/679. Ponadto art. 10 ust. 2 poprzez użycie sformułowania „w szczególności” powoduje, że organy, organizacje lub instytucje będą zobowiązane do nieokreślonego współdziałania i współpracy z Rzecznikiem Praw Rolników. Przyjęcie takiego rozwiązania powoduje niedookreślenie i możliwość domniemywania w ramach współpracy i udzielanej pomocy, a w konsekwencji może prowadzić do szerszego (zbędnego, nieadekwatnego) przetwarzania danych osobowych. Określenie „w szczególności” powinno zostać usunięte z projektowanego przepisu celem zapewnienia stosowania zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych: zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości (5 ust.1 lit. a), celowości (5 ust.1 lit. b), minimalizacji danych (5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679) oraz zasady rozliczalności (5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679). Przeprowadzona ocena skutków dla ochrony danych zapewne ułatwiłaby projektodawcy dokonanie analizy ryzyk projektowanego rozwiązania dla przetwarzanych danych osobowych.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na projektowany **art. 9**, który w takim kształcie (ust. 2) powoduje, że organy, organizacje lub instytucje będą zobowiązane do rozpatrzenia spraw skierowanych przez Rzecznika. W tym miejscu zwrócić uwagę należy na konieczność zapewnienia zachowania niezależności Prezesa UODO, która została zagwarantowana mocą art. 51 rozporządzenia 2016/679⁶. Wątpliwości budzi ww. przepis projektu ustawy pod kątem braku zagwarantowania roli Prezesa UODO jako niezależnego organu nadzorczego ustanowionego na mocy rozporządzenia 2016/679, co może spowodować ryzyko braku zapewnienia poszanowania odpowiedniego standardu ochrony danych osobowych określonego przepisami Unii Europejskiej oraz ustawy o ochronie danych osobowych.

Zwrócić uwagę należy na projektowany **art. 11 ust. 3**: „Rzecznik dopuszcza do przetwarzania danych osobowych osoby posiadające pisemne upoważnienie. Warunkiem udzielenia upoważnienia jest pisemne zobowiązanie się osoby upoważnianej do zachowania przetwarzanych danych osobowych w poufności”. Organ nadzorczy zwraca uwagę na brzmienie art. 29 rozporządzenia 2016/679⁷. Rozporządzenie 2016/679 nie wymaga sformalizowanej konstrukcji pisemnych upoważnień wydawanych przez administratorów jako warunku dopuszczenia danej osoby do przetwarzania danych osobowych. Dla unijnego prawodawcy istotne jest bowiem takie kształtowanie wymogów formalnych, aby faktycznie podniesiony został standard ochrony danych, zaś prawa osób w sposób rzeczywisty, a nie jedynie formalny, były skutecznie chronione. Zatem przewidziane w projektowanym przepisie pisemne upoważnienie jest środkiem nie wymaganym przez rozporządzenie 2016/679 i z tego powodu organ nadzorczy poddaje pod rozagę Projektodawcy to postanowienie projektu w kontekście całości

⁶ Zgodnie z art. 51 ust. 1 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych: „Każde państwo członkowskie zapewnia, by za monitorowanie stosowania niniejszego rozporządzenia odpowiadał co najmniej jeden niezależny organ publiczny w celu ochrony podstawowych praw i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem oraz ułatwiania swobodnego przepływu danych osobowych w Unii (zwany dalej "organem nadzorczym")”.

⁷ Art. 29 rozporządzenia 2016/679 stanowi, że: „Podmiot przetwarzający oraz każda osoba działająca z upoważnienia administratora lub podmiotu przetwarzającego i mająca dostęp do danych osobowych przetwarzają je wyłącznie na polecenie administratora, chyba że wymaga tego prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego”.

planowanego procesu przetwarzania. Natomiast jeżeli miałyby być wskazane dodatkowe zabezpieczenia dla ochrony danych, to należy je wskazać konkretnie w przepisach prawa powszechnie obowiązującego.

Pragnę podkreślić jednocześnie, że uwagi organu nadzorczego przedstawiane w toku prac legislacyjnych mają charakter eksperckich wskazówek dla projektodawcy, który podejmuje decyzję co do ostatecznego kształtu przyjmowanych przepisów i odpowiada za zapewnienie ich zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych. Wyrażam nadzieję, że uwzględnienie wyrażonych wskazówek będzie pomocne w tym procesie i przyczyni się do podwyższenia poziomu ochrony danych osobowych w projektowanych przepisach.

Łączę wyrazy szacunku

Mirosław Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

/-dokument w postaci elektronicznej
podpisany kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/